

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZ-2016.22466

Uw Referentie
2016Z10059

Datum 30 mei 2016

Betreft Beantwoording vragen van de leden Maij en Van Bommel over het bericht
dat Turkse parlementsleden voortaan vervolgd kunnen worden

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Maij en Van Bommel over het bericht dat Turkse parlementsleden voortaan vervolgd kunnen worden. Deze vragen werden ingezonden op 24 mei 2016 met kenmerk 2016Z10059.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Bert Koenders

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van de leden Maij en Van Bommel (PvdA en SP) over het bericht dat Turkse parlementsleden voortaan vervolgd kunnen worden.

Directie Europa

Onze Referentie
BZ-2016.22466

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht 'Turkse parlementsleden kunnen voortaan vervolgd worden'? 1)

Antwoord op vraag 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat dit een zeer zorgelijke ontwikkeling is? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3

In hoeverre deelt u de mening dat dit besluit zal leiden tot verdere polarisatie en escalatie van het conflict tussen de Turkse regering en de Koerdische minderheid, zeker omdat deze wet tegen de Koerdische parlementariërs is gericht?

Vraag 4

Hoe plaatst u deze volgende zorgwekkende ontwikkeling in het grotere debat rondom Turkije en de zorgen die er zijn over de toenemende autoritaire macht van Erdogan?

Antwoord op vragen 2, 3 en 4

Voor het benodigde amendement om opheffing van immuniteit aanvaard te krijgen van die parlementariërs tegen wie een aanklacht loopt, hebben 373 van de 550 parlementariërs gestemd. De AKP, de MHP en leden van de CHP hebben het amendement gesteund. Er bestaan in totaal 667 aanklachten tegen 138 parlementariërs van alle vier de partijen. Sindsdien hebben verschillende parlementariërs van zowel de CHP als de HDP beroep aangetekend bij het Constitutioneel Hof.

Ik deel de mening dat dit een zorgelijke en zorgwekkende ontwikkeling is, ondermeer omdat dit het extra moeilijk maakt om de gestrande Koerdische vredesbesprekingen weer op gang te krijgen. Nederland blijft beide partijen oproepen die vredesbesprekingen te hervatten en het geweld te staken. In het belang van de burgers in het zuidoosten, die het meest te lijden hebben en het slachtoffer zijn van het voortduren van het geweld van beide kanten.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het aanklagen van parlementariërs voor het onderhouden van banden met terroristische organisaties op basis van hun etnische afkomst niet past binnen de waarden van gelijkheid en anti-discriminatie zoals wij die in Europa kennen?

Antwoord op vraag 5

Indien duidelijk is dat het aanklagen alleen verband zou houden met etnische afkomst deel ik die mening.

Vraag 6

Bent u bereid de zorgen over deze ontwikkelingen zowel bilateraal als in Europees verband aan de Turkse autoriteiten over te brengen? Bent u bereid dit onderwerp aan te snijden bij de eerstvolgende Raad Algemene Zaken waar ook over andere zaken omtrent Turkije zal worden gesproken? Kunt u aangeven in hoeverre deze zorgen worden gedeeld door andere EU lidstaten?

Directie Europa

Onze Referentie
BZ-2016.22466

Antwoord op vraag 6

De premier heeft in zijn gesprek met president Erdoğan op 23 mei jl. en marge van de World Humanitarian Summit zijn verontrusting kenbaar gemaakt over de opheffing van de immuniteiten van de parlementsleden. Hij heeft onderstreept dat het van belang is dat de Koerden onderdeel van een inclusief politiek proces blijven uitmaken en sprak de hoop uit dat het in november 2012 begonnen proces van dialoog onder toen nog premier Erdoğan zou kunnen worden hervat.

Vraag 7

Vindt u, gelet op het feit dat Turkije lid is van de Raad van Europa en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens heeft geratificeerd, dat deze wet in strijd is met het EVRM? Zult u in het comité van ministers Turkije hierop aanspreken?

Antwoord op vraag 7

Parlementaire onschendbaarheid is als zodanig geen mensenrecht, vrijwaring van discriminatie echter wel. Het besluit tot opheffing van parlementaire immuniteit van die parlementariërs waar gerechtelijke aanklachten zijn ingediend, maakt strikt genomen geen onderscheid naar etniciteit of politieke voorkeur. Het feit echter dat verhoudingsgewijs vooral parlementsleden van de pro-Koerdische HDP door deze maatregel worden getroffen, bergt een mogelijk discriminerend effect in zich. Dat is reden tot zorg en de aanleiding dat de premier dit heeft opgebracht bij president Erdoğan.

In geval één van de benadeelden met succes een zaak aanspannen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens zal het Comité van Ministers van de Raad van Europa, waaronder Nederland, scherp toezicht houden op de naleving van de uitspraak van dat Hof.

1) Volkskrant.nl, 20 mei 2016, Turkse parlementsleden kunnen voortaan worden vervolgd. <http://www.volkskrant.nl/buitenland/turkse-parlementsleden-kunnen-voortaan-worden-vervolgd~a4304629/>